

Bruxelles, den 18.4.2018
COM(2018) 193 final

2018/0092 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af den økonomiske partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Japan

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Japan er verdens tredjestørste økonomi uden for Den Europæiske Union målt i BNP, men kun EU's syvende største handelspartner. Landet har en befolkning på over 127 millioner indbyggere med en meget stor købekraft. Det er et vigtigt marked for EU's eksportører, tjenesteudbydere og investorer.

Den 29. november 2012 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlinger om en frihandelsaftale (FTA) med Japan. Frihandelsaftalen med Japan blev omdøbt til "økonomisk partnerskabsaftale" (ØPA-aftalen) på tidspunktet for indgåelsen af en principiel aftale den 6. juli 2017.

På grundlag af de forhandlingsdirektiver, som Rådet vedtog i 2012, har Kommissionen ført forhandlinger med Japan om en ambitiøs og omfattende økonomisk partnerskabsaftale med henblik på at skabe nye muligheder og retssikkerhed for handel og investeringer mellem begge parter. Teksterne til ØPA-aftalen blev efter afslutningen af forhandlingerne offentliggjort i december 2017.

ØPA-aftalen omfatter ikke standarder for investeringsbeskyttelse og tvistbilæggelse vedrørende investeringsbeskyttelse, da det ikke var muligt at afslutte de igangværende forhandlinger om disse emner på tidspunktet for afslutningen af ØPA-forhandlingerne. Begge parter ønsker at afslutte forhandlingerne om investeringsbeskyttelse så hurtigt som muligt i lyset af deres fælles engagement med hensyn til at sikre et stabilt og sikkert investeringsklima i Unionen og Japan. Investeringsbeskyttelse vil, når der opnås enighed, derfor være omfattet af en særskilt bilateral investeringsaftale.

Kommissionen fremsætter følgende forslag til Rådets afgørelser:

- Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af den økonomiske partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Japan og
- Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af den økonomiske partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Japan.

Sideløbende med disse forslag vil Kommissionen fremsætte et forslag til en horisontal beskyttelsesforordning, der vil omfatte ØPA-aftalen blandt andre handelsaftaler.

Vedlagte forslag til Rådets afgørelse udgør det retlige instrument for bemyndigelse til undertegnelsen på Den Europæiske Unions vegne af ØPA-aftalen mellem Den Europæiske Union og Japan.

• Sammenhæng med de gældende regler på samme område

Forhandlingerne om ØPA-aftalen blev ledsaget af forhandlinger, der blev ført parallelt af Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, om den strategiske partnerskabsaftale (SPA-aftalen) mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Japan på den anden side. Forhandlingerne om SPA-aftalen er nu på vej ind i den afsluttende fase. SPA-aftalen indgår sammen med ØPA-aftalen som en del af forhandlingerne. Når SPA-aftalen træder i kraft, vil den udgøre de retlige rammer for den yderligere udvikling af det allerede langvarige og stærke partnerskab mellem Unionen og dens medlemsstater og Japan inden for en lang

række områder, herunder bl.a. den politiske dialog, energi, transport, menneskerettigheder, uddannelse, videnskab og teknologi, retlige anliggender, asyl og migration. Desuden giver SPA-aftalen mulighed for at suspendere anvendelsen, hvis væsentlige elementer i aftalen overtrædes, f.eks. bestemmelserne om menneskerettigheder og ikkespredning. Desuden bemærker parterne til SPA-aftalen, at i sådanne tilfælde kan en part træffe andre passende foranstaltninger uden for rammerne af aftalen i overensstemmelse med folkeretten.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

ØPA-aftalen er fuldt ud i overensstemmelse med Den Europæiske Unions politik og kræver ikke, at Unionen ændrer sine regler, forskrifter eller standarder på noget reguleret område, f.eks. tekniske regler og produktstandarder, sundheds- eller plantesundhedsregler, regler om fødevarer og sikkerhed, sundheds- og sikkerhedsstandarder, regler om GMO'er, miljøbeskyttelse eller forbrugerbeskyttelse, bortset fra en undtagelse vedrørende flaskestørrelsen reguleret i spiritusforordningen¹, der skal lette den japanske eksport af traditionel Shoshu, en spiritus, som Japan eksporterer i traditionelle flasker af fire go (合) eller en sho (升)².

Ligesom alle andre frihandelsaftaler, som Kommissionen har forhandlet, beskytter ØPA-aftalen mellem EU og Japan desuden fuldt ud offentlige tjenesteydelser og sikrer, at regeringernes ret til at lovgive i offentlighedens interesse fuldt ud bevares ved aftalen.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORCIONALITETSPRINCIPPET

- **Retsgrundlag**

I juli 2015 henvendte Kommissionen sig til EU-Domstolen for at få en udtalelse i henhold til artikel 218, stk. 11, i TEUF om, hvorvidt Unionen havde den fornødne kompetence til alene at undertegne og indgå den frihandelsaftale, der var blevet forhandlet med Singapore, eller om det ville være nødvendigt med deltagelse af EU's medlemsstater med hensyn til visse spørgsmål, der er omfattet af den pågældende aftale.

I sin udtalelse 2/15 af 16. maj 2017 bekræftede Domstolen, at Unionen har enekompetence med hensyn til alle spørgsmål, der er omfattet af den aftale, som var blevet forhandlet med Singapore, undtagen ikkedirekte investeringer og tvistbilæggelse mellem investorer og stater, hvor medlemsstaterne sagsøges, og som Domstolen anså for at være omfattet af princippet om delt kompetence mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne. Domstolen udledte EU's enekompetence fra Den Europæiske Handelspolitik's anvendelsesområde i henhold til artikel 207, stk. 1, i TEUF og fra artikel 3, stk. 2, i TEUF (baseret på påvirkningen af de gældende fælles regler i afledte retsakter).

I overensstemmelse med udtalelse 2/15 skal alle de områder, der er omfattet af ØPA-aftalen, også anses for at henhøre under Den Europæiske Unions kompetenceområde, og nærmere bestemt inden for rammerne af artikel 91, artikel 100, stk. 2, og artikel 207 i TEUF.

ØPA-aftalen skal undertegnes af Den Europæiske Union i henhold til en afgørelse fra Rådet baseret på artikel 218, stk. 5, i TEUF og skal indgås af Den Europæiske Union i henhold til en

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 110/2008 af 15. januar 2008 om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af samt beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89.

² 1 sho (升) er lig med 1 800 ml og 1 go (合) er lig med 180 ml.

afgørelse fra Rådet baseret på artikel 218, stk. 6, i TEUF efter Europa-Parlamentets godkendelse.

- **Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)**

ØPA-aftalen som fremlagt for Rådet omfatter ikke spørgsmål, der falder uden for Unionens enekompetence.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forslaget om at indgå ØPA-aftalen er i tråd med visionen i Europa 2020-strategien og bidrager til Unionens handels- og udviklingsmæssige mål. Det går ikke ud over, hvad der er nødvendigt, for at nå disse mål.

- **Valg af retsakt**

Forslaget til Rådets afgørelse er indgivet i overensstemmelse med artikel 218, stk. 5, i TEUF, der fastsætter, at Rådet vedtager en afgørelse om bemyndigelse til undertegnelse af aftalen. Der eksisterer ingen andre retlige instrumenter, der kan anvendes til at nå det mål, der er omhandlet i forslaget.

3. RESULTATER AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Høringer af interesserede parter**

Før afslutningen af forhandlingerne med Japan udførte en ekstern kontrahent en bæredygtighedsvurdering af ØPA-aftalen for at undersøge den potentielle økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvens af et tættere økonomisk partnerskab mellem Unionen og Japan.

Inden for rammerne af denne bæredygtighedsvurdering hørte kontrahenten interne og eksterne eksperter, organiserede offentlige høringer og afholdt bilaterale møder og interviews med civilsamfundet. Høringer inden for rammerne af vurderingen resulterede i en platform for inddragelse af vigtige interessenter og civilsamfundet i en dialog om handelspolitik.

Både rapporten om bæredygtighedsvurderingen og høringerne i forbindelse med dens forberedelse gav Kommissionen et værdifuldt input.

Ligeledes blev EU-medlemsstaterne før og under forhandlingerne regelmæssigt underrettet og hørt mundtligt og skriftligt om de forskellige aspekter af forhandlingerne via Rådets Handelspolitikudvalg. Europa-Parlamentet blev også regelmæssigt underrettet og hørt via Udvalget om International Handel (INTA), og særligt via sin overvågningsgruppe vedrørende frihandelsaftalen mellem EU og Japan. De tekster, der resulterede af forhandlingerne, blev sendt til begge institutioner under hele forløbet.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

London School of Economics Enterprise udførte en bæredygtighedsvurdering af ØPA-aftalen.

- **Konsekvensanalyse**

Den bæredygtighedsvurdering, der blev udført af en ekstern konsulent og afsluttet i april 2016, konkluderede, at ØPA-aftalen ville give betydelige positive virkninger (hvad angår BNP, indkomst, handel og beskæftigelse) for både Unionen og Japan.

Den langsigtede stigning i BNP for Unionen anslås til at være på +0,76 % i det mest hensigtsmæssige scenario under forudsætning af en fuld toldliberalisering og symmetrisk

reduktion af ikketoldmæssige foranstaltninger. Det kan forventes, at den bilaterale eksport stiger med + 34 %, mens den samlede globale eksport stiger med + 4 % for Unionen.

- **Målrettet regulering og forenkling**

ØPA-aftalen er ikke omfattet af refitprocedurer. Ikke desto mindre indeholder den en række bestemmelser, som vil forenkle handels- og investeringsprocedurer og reducere eksport- og investeringsrelaterede omkostninger, og som derfor vil give flere små virksomheder mulighed for at drive forretninger på begge markeder. Blandt de forventede fordele er øget gennemsigtighed, mindre byrdefulde tekniske forskrifter, overensstemmelseskrav, toldprocedurer og oprindelsesregler, øget beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og geografiske betegnelser, bedre adgang til offentlige udbudsprocedurer samt et særligt kapitel, der skal sætte SMV'er i stand til at maksimere fordelene ved ØPA-aftalen.

- **Grundlæggende rettigheder**

Forslaget berører ikke beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder i Unionen.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

ØPA-aftalen vil have økonomisk indvirkning på **indtægtssiden** i EU's budget. ØPA-aftalen vil føre til et anslået tab af told på 970 mio. EUR på tidspunktet for aftalens ikrafttræden. Efter at ØPA-aftalen er fuldt ud gennemført (efter 15 år at regne fra ikrafttrædelsen), anslås det årlige tab af told at nå op på 2 084 mia. EUR. Dette skøn er baseret på en prognose for udviklingen i handelen for de næste 15 år uden en aftale.

Det forventes ikke, at ØPA-aftalen vil få økonomisk indvirkning på **udgiftssiden** i EU's budget.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

ØPA-aftalen omfatter institutionelle bestemmelser, som fastlægger en struktur for gennemførelsesorganerne med henblik på en løbende overvågning af gennemførelsen, anvendelsen og virkningerne af denne aftale.

I det institutionelle kapitel i ØPA-aftalen nedsættes der et blandet udvalg, hvis vigtigste opgave er at overvåge og lette gennemførelsen og anvendelsen af aftalen. Det Blandede Udvalg består af repræsentanter for EU og Japan, som mødes en gang om året eller i hastende tilfælde efter anmodning fra en af parterne. Det Blandede Udvalg ledes i fællesskab af en repræsentant for Japan på ministerplan og det ansvarlige medlem af Kommissionen eller deres respektive stedfortrædere.

Det Blandede Udvalg vil få til opgave at føre tilsyn med arbejdet i alle specialudvalg og arbejdsgrupper, der er nedsat i henhold til aftalen (Udvalget om Handel med Varer, Udvalget om Handel med Tjenesteydelser, Liberalisering af Investeringer og Elektronisk Handel, Udvalget om Offentlige Udbud, Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling, Udvalget om Anerkendelse af Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger, Udvalget om Oprindelsesregler og Toldrelaterede Spørgsmål, Udvalget om Intellektuel Ejendom, Udvalget om Reguleringssamarbejde, Udvalget om Tekniske Handelshindringer og Udvalget om Samarbejde på Landbrugsområdet).

Som fremhævet i meddelelsen "Handel for alle" afsætter Kommissionen stadig flere ressourcer til den effektive gennemførelse og håndhævelse af handels- og investeringsaftaler.

I 2017 offentliggjorde Kommissionen den første årlige rapport om frihandelsaftalens gennemførelse. Hovedformålet med denne rapport er at give et objektivt billede af gennemførelsen af EU's frihandelsaftaler og fremhæve de fremskridt, der er gjort, og de mangler, der skal afhjælpes. Rapporten skal tjene som grundlag for en åben debat og et engagement med medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og civilsamfundet i bred forstand om, hvordan frihandelsaftaler fungerer, og om deres gennemførelse. Rapporten offentliggøres en gang om året og vil dermed give mulighed for en regelmæssig overvågning af udviklingen af frihandelsaftaler, hvorved der også rapporteres om, hvordan identificerede prioriterede spørgsmål er blevet behandlet. Rapporten vil omfatte ØPA-aftalen, så snart denne træder i kraft.

- **Forklarende dokumenter (for direktiver)**

Ikke relevant.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

ØPA-aftalen fastlægger forudsætningerne for, at EU's økonomiske aktører fuldt ud kan udnytte de muligheder, der skabes af det tredje største nationale marked i verden.

Som annonceret af kommissionsformand Jean-Claude Juncker og premierminister Shinzo Abe på tidspunktet for afslutningen af forhandlingerne: *Hverken EU eller Japan har nogensinde indgået en større og mere omfattende økonomisk aftale end den nuværende økonomiske partnerskabsaftale. Denne ØPA vil skabe et kæmpemæssigt økonomisk område med 600 mio. mennesker og omkring 30 % af verdens samlede BNP, og den vil åbne op for enorme handels- og investeringsmuligheder samt bidrage til at styrke vores økonomier og samfund. Den vil også styrke vores konkurrenceevne og det økonomiske samarbejde mellem Japan og EU, som er kendetegnet ved vores modne, men alligevel innovative økonomier."*

Gennem forhandlingen af denne aftale har Kommissionen skaffet de bedst mulige betingelser for EU's aktører på det japanske marked.

Dette mål er blevet opfyldt fuldt ud: Aftalen går ud over de eksisterende WTO-forpligtelser på mange områder, f.eks. tjenesteydelser, offentlige udbud, ikketoldmæssige hindringer og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder geografiske betegnelser. På alle disse områder har Japan indvilliget i at indgå nye forpligtelser, som går betydeligt ud over det, som Japan hidtil har været villig til at acceptere.

Aftalen opfylder kriterierne i artikel XXIV i GATT (om afskaffelse af told og andre restriktive bestemmelser vedrørende praktisk taget al handel med varer mellem parterne), samt i artikel V i GATS, som indeholder bestemmelser om tilsvarende kriterier med hensyn til tjenesteydelser.

I overensstemmelse med de mål, der er opstillet i forhandlingsdirektiverne, har Kommissionen navnlig sikret følgende:

- 1) Japan vil liberalisere 91 % af sin import fra Unionen ved aftalens ikrafttræden. Ved udgangen af afviklingsperioden vil 99 % af Japans import fra EU blive liberaliseret, mens den resterende import (1 %) vil blive delvist liberaliseret ved hjælp af kontingenter og toldnedsættelser (inden for landbrug). Hvad angår toldpositioner liberaliserer Japan fuldt ud 86 % af toldpositionerne ved ikrafttrædelsen, og det stiger til 97 % efter 15 år. Blandt de vigtige positive resultater, Unionen har opnået, kan nævnes fuld liberalisering ved ikrafttrædelsen for vin og mousserende vin, fuld liberalisering af andre vigtige eksportemner inden for landbrugsfødevarer (hårde modnede oste, pasta, chokolade og sukkervarer) i løbet af en overgangsperiode, omfattende indrømmelse for svinekød, der med tiden bliver næsten liberaliseret,

væsentlig forbedring af markedsadgangen for EU's eksport af oksekød og alle andre oste samt liberalisering af alle europæiske industrieksportemner, herunder klassiske prioriteter som sko og lædervarer.

- 2) Nye muligheder for deltagelse i udbud for EU's tilbudsgivere, hvor Japan navnlig giver Unionen ny adgang på subcentralt niveau til 48 "centrale byer" med over 300 000 indbyggere, dvs. ca. 15 % af Japans befolkning, og indvilliger i at afskaffe bestemmelsen om operationel sikkerhed for EU-virksomheder, der er aktive i jernbanesektoren et år efter aftalens ikrafttræden.
- 3) Fjernelse af tekniske og lovgivningsmæssige hindringer for handel med varer, såsom dobbeltprøvning, især gennem fremme af anvendelse af de tekniske og lovgivningsmæssige standarder, der anvendes i Unionen i sektorerne for motorkøretøjer, elektronik, lægemidler og medicinsk udstyr samt grønne teknologier. Der skal også være et specifikt bilag om motorkøretøjer med en beskyttelsesklausul, der gør det muligt for EU at genindføre toldafgifter, hvis Japan ophører med at anvende FN/ECE-regulativerne eller genindfører allerede afskaffede ikketoldmæssige foranstaltninger (eller udvikler nye).
- 4) Vedrørende tjenesteydelser indeholder ØPA-aftalen et kapitel om handel med tjenesteydelser, liberalisering af investeringer og elektronisk handel samt de hertil relaterede lister over forpligtelser, som er betydeligt mere vidtgående end begge parters WTO-forpligtelser. Kapitlet omfatter horisontale bestemmelser om indenlandsk lovgivning og gensidig anerkendelse og sektorspecifikke bestemmelser, der har til formål at sikre lige konkurrencevilkår for EU's virksomheder. Som i alle sine andre handelsaftaler beskytter Unionen offentlige tjenesteydelser. Vedrørende elektronisk handel indeholder kapitlet de mest ambitiøse bestemmelser, som Unionen nogensinde har medtaget i en handelsaftale, og som dækker al handel, der foregår elektronisk. Det afspejler de interesser, som både europæiske og japanske virksomheder og forbrugere har inden for digital handel, samtidig med at legitime politiske mål sikres fuldt ud.
- 5) For første gang i EU's aftaler vil ØPA-aftalen indeholde bestemmelser om virksomhedsledelse, der skal medtages i et særskilt kapitel. Disse bestemmelser er inspireret af OECD's kodeks for corporate governance og afspejler EU's og Japans bedste praksis og bestemmelser på dette område.
- 6) Et højt beskyttelsesniveau for intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder med hensyn til håndhævelsen af disse rettigheder og nærmere bestemmelser om ophavsret, hvilket forbedrer beskyttelsen af ophavsretten.
- 7) Et højt beskyttelsesniveau for EU's geografiske betegnelser med TRIPS-aftalens artikel 23 for mere end 200 fødevarer og vin og spiritus under EU's geografiske betegnelser, som skal beskyttes i henhold til ØPA-aftalen.
- 8) Et omfattende kapitel om handel og bæredygtig udvikling, der tager sigte på at sikre, at handelen støtter miljøbeskyttelse og social udvikling og fremmer bæredygtig forvaltning af skove og fiskeri. Kapitlet fastlægger desuden, hvordan civilsamfundet skal inddrages i gennemførelsen og overvågningen heraf. Det omfatter også en forpligtelse til at gennemføre Parisaftalen om klimaændringer samt en særlig evalueringsmekanisme.
- 9) Et omfattende og nyt kapitel for SMV'er for at sikre, at de fuldt ud kan drage fordel af de muligheder, ØPA-aftalen medfører.

- 10) En omfattende afdeling om gensidig fremme af vinekспорт med godkendelse af flere ønologiske fremgangsmåder, herunder prioriterede tilsætningsstoffer anvendt af begge parter.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af den økonomiske partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Japan

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 91, artikel 100, stk. 2, og artikel 207, sammenholdt med artikel 218, stk. 5,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 29. november 2012 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlinger om en frihandelsaftale (FTA) med Japan.
- (2) Forhandlingerne om den økonomiske partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Unionen og Japan (i det følgende benævnt "aftalen") er blevet afsluttet med et positivt resultat.
- (3) Aftalen bør derfor undertegnes på vegne af Unionen med forbehold af senere indgåelse —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Undertegnelsen på Den Europæiske Unions vegne af den økonomiske partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Japan (i det følgende benævnt "aftalen") godkendes herved med forbehold af dens indgåelse.

Teksten til den aftale, der skal undertegnes, er knyttet til denne afgørelse.

Artikel 2

Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den eller de person(er), der er beføjet til på Den Europæiske Unions vegne at undertegne aftalen med forbehold af dens indgåelse.

Artikel 3

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne

Formand